

Notitie

Datum	6 februari 2009
Aan	RWS, Directie Noordzee
Van	Eric Arends
Betreft	Erratum behorende bij het rapport: Passende Beoordeling Windpark Breeveertien II (11 december 2008)

Onderstaand wordt een aantal fouten opgesomd die voorkomen in de rapportage 'Passende Beoordeling Windpark Breeveertien II' van 11 december 2008. Met track changes zijn de verbeteringen / wijzigingen in de betreffende alinea's aangegeven.

1. Pagina 27 Laatste alinea (1^e pagina hoofdstuk 4)

Leeswijzer niet juist

In de volgende paragrafen wordt in eerste instantie een korte analyse gegeven van de ingreep-effect relaties van de aanleg, exploitatie en verwijdering van windparken (par. 4.1). Vervolgens wordt een afbakening gemaakt van de relevante soorten die in het kader van deze PB dienen te worden behandeld (~~par. 4.2~~). [Ingegaan wordt op vogels, zeezoogdieren en vislarven.](#) Ook de mogelijke effecten van de aanleg en het gebruik van het windpark op Natura 2000 habitats zijn in de Handreiking beperkt behandeld. Hierbij werden vooral de mogelijke relevante effecten opgemerkt van een verminderde aanvoer van vislarven op de kraamkamer- en opgroefuncties van habitattypen 1110 en 1140. De relevantie van mogelijke effecten van de aanleg, exploitatie en ontmanteling van windparken op het NCP op habitattypen in Natura 2000-gebieden zal worden behandeld in paragraaf 4.3.

2. Pagina 47, tabel 10.

'Visetende zeevogels' moet zijn 'visetende [zeevogels](#)'

3. Pagina 70 Box 1., Figuur 11.

De asterisks in de figuur kunnen verwijderd worden, de tekst eronder geeft de bijbehorende uitleg reeds.

4. Pagina 88 (en verder)

Ten onrechte wordt gesproken over integreren, bedoeld wordt sommeren:

Pagina 88

“... tertsband spectra tussen de (tertsband)frequenties van 31,5 en 10.000 Hz te [integreren-sommeren](#) en te ...”

Pagina 88, voetnoot 14:

¹⁴ Omdat is [geïntegreerd-gesommeerd](#) tot 10.000 Hz wordt een aanzienlijk deel van het achtergrondgeluid meegeteld in het berekende breedband geluiddruk niveau.

Pagina 89:

“... spectrum tussen de (tertsband)frequenties van 31,5 en 10.000 Hz [geïntegreerd gesommeerd](#) en vergeleken ...”

5. Pagina 113, vierde bullet

Gemiddeld moet zijn maximaal:

- de duur van de broedperiode bedraagt [gemiddeld- maximaal](#) 20 weken (gemiddeld 15 weken).

6. Pagina 117 iets boven het midden van de pagina

Aanduiding ‘2006/2006’ moet zijn ‘2006/2007’ ook ontbreekt de referentie:

Zo werden in park Horns Rev in de winter van 2006/[2006-2007](#) plotseling grote aantallen Zwarte zee-eenden gezien, een soort die tot dan toe het park stelselmatig had gemedend ([Petersen, I.K. \(2007\)](#)).

[Petersen, I.K., 2007. Modelling total numbers and distribution of common scoter Melanitta nigra at Horns Rev. NERI, University of Aarhus, pp. 19.](#)

7. Pagina 124 paragraaf 7.6

Ter verduidelijking is het beter om een aantal termen in de tekst en in de tabel wat uitgebreider te beschrijven.

7.6 INTERNE ACCUMULATIE

Indien we de effecten van de verschillende mogelijke sterftegevallen – aanvaringsslachtoffers voor migratievogels en kolonievogels en de slachtoffers door voedseltekort – optellen, komen we voor de broedende Kleine mantelmeeuw uit Natura 2000-gebied Zwanenwater & Pettemerduinen op [een additionele sterfte en/of vermindering van rekrutering van](#) 1,33% [van de](#) jaarlijkse sterfte. Voor het gebied Duinen en Lage Land Texel blijven de geaccumuleerde effecten onder de 1% (Tabel 34).

Tabel 34: intern gecumuleerde effecten van windpark Breeveertien II op Kleine mantelmeeuw kolonies in Natura 2000-gebieden*

Vogels	Natura 2000-gebied	% Sterfte van jaarlijkse sterfte door aanvaringen	% populatie-effect reductie aanwas	som %
Kleine mantelmeeuw	Duinen en Lage Land Texel	0,46	0,18	0,64
Kleine mantelmeeuw	Zwanenwater en Pettemerduinen	1,15	0,18	1,33

Voor de kolonie van de Kleine mantelmeeuw in Zwanenwater en Pettemerduinen komt het effect door aanvaring en dus ook het geaccumuleerde effect net boven de 1% [additionele sterfte en/of vermindering van rekrutering](#) op populatieniveau. Dit betekent dat dient te worden aangegeven in hoeverre dan de mogelijkheid bestaat dat zich significante effecten kunnen voordoen op deze kolonie in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen. Er is een aantal argumenten aan te dragen waardoor significante effecten wel degelijk uitgesloten zijn. ...

8. Pagina 128 bovenaan, voorafgaand aan paragraaf 8.1.

Hier dient onderstaande korte passage ingevoegd te worden betreffende de nieuwe aangemelde habitatgebieden.

[Nieuw aangemelde gebieden](#)

In Hoofdstuk 2 is gemeld dat Nederland recentelijk is gestart met de [aanmeldingsprocedure voor de volgende mariene Natura 2000-gebieden: de Noordzeekustzone tussen Bergen en Petten, de Vlakte van Raan in de monding van de Westerschelde, de Doggersbank en de Klaverbank. Vooral voor de effecten op zeezoogdieren zijn deze gebieden in dit kader relevant. Op basis van de analyses voor andere Natura 2000-gebieden kunnen voor zeezoogdieren significante effecten op deze gebieden worden uitgesloten. De Doggersbank en de Klaverbank bevinden zich buiten de 80 km contour van het plangebied; voor de andere twee gebieden geldt dat de effecten van onderwatergeluid door heien van zeer tijdelijke aard zijn terwijl het onderwatergeluid tijdens de exploitatiefase van zeer beperkte aard is \(zie paragraaf 8.8 \(Noordzeekustzone\) en paragraaf 8.23 \(Westerschelde & Saeftinghe\)\).](#)

9. Pagina 135, onder '9.1.1 Wettelijk kader'(Hoofdstuk 9)

Een drietal paragrafen is volledig weggefallen, namelijk de oorspronkelijke paragrafen 9.1.1, 9.1.2 en 9.1.3. Onderstaand is de weggefallen tekst in blauw weergegeven.

9 Cumulatie

9.1 Achtergrond cumulatie

9.1.1 Wettelijk kader

In dit hoofdstuk worden de effecten besproken van het initiatief in samenhang met andere projecten of plannen, cf. Habitatrichtlijn artikel 6, lid 3 (zie ook het schema van toetsing aan de HR in Hoofdstuk 2).

Het voornoemde artikel geeft aan dat in de cumulatie plannen en projecten dienen te worden meegenomen. Dit is een subtiel maar wezenlijk verschil met de Nbwet, waarin gesproken wordt van cumulatie van een initiatief met projecten of handelingen (artikel 19f, eerste lid). Dat betekent dat er ten aanzien van de cumulatie in deze PB wordt gekeken naar vergunde gebruiken (projecten) en concrete (te vergunnen) plannen voor andere initiatieven. Een richtlijn hierbij is dat uitgegaan wordt van plannen en projecten waarover reeds een definitief besluit is genomen.

Het werkdocument 'Wat telt mee voor Cumulatie' (Alterra, 2007) bevat een voorlopige handreiking voor de inventarisatie van relevante activiteiten. Wat volgens de handreiking in ieder geval in de beoordeling van cumulatieve effecten moet worden meegenomen zijn:

- Alle geplande of reeds in uitvoering zijnde activiteiten waarover (op het moment dat over de vergunningsverlening voor de eigen activiteit beslist moet worden) reeds een definitief bestuurlijk besluit is genomen en waarvoor de kans bestaat dat ze een negatief gevolg hebben voor dezelfde instandhoudingsdoelstellingen als waarop de eigen activiteit invloed zou kunnen hebben.
- Bestaande negatieve effecten die samen met de effecten van de eigen activiteit een mogelijke interactief gevolg voor de instandhoudingsdoelstellingen hebben (bijvoorbeeld wanneer in combinatie met een bestaande belasting een grenswaarde overschreden kan worden). Denk bijvoorbeeld aan verontreinigingen, geluid en ammoniak. Dit wordt aangeduid als 'bestaand gebruik' en wordt in de toekomst per Natura 2000-gebied vastgelegd in het beheersplan.
- Activiteiten conform het beheersplan waarvan de effecten mogelijk cumuleren met die van de eigen activiteit.

Wat volgens de handreiking (formeel) buiten beschouwing kan blijven zijn:

- Alle activiteiten die nog niet ver genoeg gevorderd zijn. Die moeten in hun eigen beoordelingstraject namelijk rekening houden met alle activiteiten die al wel ver genoeg gevorderd zijn. Op dit moment biedt de bestaande jurisprudentie nog onvoldoende houvast om te bepalen wanneer een activiteit zeker niet meegenomen hoeft te worden. Aangeraden wordt om activiteiten waarover twijfel kan bestaan in ieder geval mee te nemen.
- Activiteiten waarvoor reeds in een effectbeoordeling is vastgesteld dat ze met zekerheid geen negatief gevolg zullen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen waarop de eigen activiteit mogelijk effect heeft.

9.1.2 Lijst met (mogelijk) te beoordelen projecten/handelingen

Andere plannen of projecten (waarvoor ten minste een aanvraag ligt of een ontwerpbesluit is genomen):

- Geprojecteerde windparken
- Tweede Maasvlakte

- [Toekomstige zandwinning Noordzee](#)

[Andere handelingen \(bestaand gebruik en niet vergund\):](#)

- [Mosselzaadvanginstallaties](#)
- [Offshore mijnbouw](#)
- [Zand- en grindwinning](#)
- [Baggerstort](#)
- [Militaire activiteiten en oefeningen](#)
- [Scheepvaart](#)
- [Beroeps- en sportvisserij](#)
- [Luchtverkeer](#)
- [Schelpenwinning](#)
- [Andere \(bestaande\) windturbineparken](#)

[Dit toetsingskader in ogenschouw nemende, betekent dit dus dat de handelingen die onder bestaand gebruik vallen en dus niet vergund zijn, hier niet in de cumulatie hoeven te worden meegenomen. De effecten vanuit de aanwezigheid van de twee reeds gerealiseerde windparken in de Noordzee, OWEZ en Prinses Amaliawindpark \(Q7\), worden niet onder cumulatieve effecten geschaard in deze PB. Het betreft hier immers reeds \(Nbwet\) vergunde projecten, die reeds zijn uitgevoerd en waarvan de effecten als niet significant negatief zijn beoordeeld in de betreffende MER-en; deze worden derhalve niet meegenomen in deze cumulatie.](#)

9.1.3 [Beoordelingskader](#)

[Bovengenoemde lijst geeft aan welke plannen en projecten in combinatie met de aanleg en exploitatie van het windturbinepark Den Helder I mogelijk tot significantie zouden kunnen leiden als gevolg van cumulatie.](#)

[Voor deze plannen, projecten en andere handelingen is uitgezocht op welke Natura 2000-gebieden zij negatieve effecten kunnen hebben. Wanneer dit overeenkomt met het project Den Helder I, is gekeken op welke kwalificerende soorten/habitats de effecten betrekking hebben. Pas wanneer dit overeenkomt is beoordeeld of het project Den Helder I in combinatie met één of meerdere andere plannen of projecten tot significantie kan leiden.](#)

9.2 [Resultaten cumulatie met andere projecten of plannen](#)

9.2.1 [Geprojecteerde windparken](#)

De ambitie van de overheid is om in 2020 6000 MW capaciteit aan windparken op het Nederlands deel van de Noordzee te hebben gerealiseerd. Voor de eerste tranche van deze windparken waarvoor subsidie vanuit het Ministerie van Economische Zaken beschikbaar is gemaakt, omvat dit een capaciteit van 450 MW. Dit is een capaciteit waarover een concreet besluit is genomen en waarvoor geld is vrijgemaakt, en is dus een in de nabije toekomst reëel scenario. Dit betekent dat voor een windpark één of meerdere windparken in cumulatie worden meegenomen, zodat een totaal van tenminste 450 MW beoordeeld wordt. Het windpark Den Helder I overschrijdt met een gepland vermogen van 468 MW echter al die capaciteit van 450 MW, zodat cumulatie met andere windparken niet aan de orde is. ...